

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Increpasti gentes & perijt impius, nomen eorum delesti inæternum & in
seculum seculi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Proinde uerba huius uersus quendam in seculares iudices & reges in-
machum habent, quasi per Antithesin dicat: Quid illi iudices & reges in-
tur, qui contra me pro sua causa iudicant: Tu uere solus es rex, & iudex om-
nium, cui illi comparati, picti reges sunt, quia tu iuste iudicas, etiam ea pecca-
ta quae illis iusticiae uidentur. Sed quares quo negotio, quo exercitu, quo iu-
ris processu, quibus aduocatis, quibus testibus, causam eius & iudicium eius
fecerit? Sequitur.

Increpasti gentes & perijt impius, nomen eorum delesti in aeternum
& in seculum seculi.

*Increpatione
sola dei iudi-
cium exhibetur*

Putabam audituros nos esse, fragorem armorum, & quadrupedantem al-
quem tumultum equorum & equitum: Et ecce, sonum & increpationem uer-
bi, facit tanti negotij machinam. Increpat solum & facta sunt omnia. Quis no-
miretur? hoc est, quod ex ore infantium & lactentium perficit uirtutem. Hoc
est, quod spiritus ueritatis arguit mundum de peccato, de iusticia & de iudicio:
solo uerbo facit omnia. Et quando de gentibus potissimum loquitur & incre-
patio ista si per quemq; uel primo, uel maxime per Apostolum Paulum gen-
tium doctorem completa est, dignum est, hunc exempli uice pro hoc uersu ad-
ducere, quando non est dubium id quod hic dicitur per ipsum gestum esse. Vi-
de q; increpat Ro. iij. Omnes peccauerunt & egent gloria dei. Et rursus: Cau-
sati sumus Iudaeos & Graecos omnes sub peccato esse. Et, ij. Inexcusabilis es
omnis homo qui iudicas, eadem enim facis quae iudicas. Et, v. Vbi peccatum
& mortem in omnes transiisse clamat: Et in quo (inquit) omnes peccauerunt.

*Epistola ad
Romanos sa-
cr. scripturae
epitome est,
& lux.*

In uniuersum, tota illa epistola (meo iudicio totius sacrae scripturae, tum com-
mentarius, tum epitome, immo lux, & Apocalypsis) quem non reum statu-
mortalium? Quanta fiducia uniuersos increpat: Quod nullus alius liber scri-
pturae tanta copia, tanta luce facit: ut huic uersu glosa non inepte daretur ista:
Increpasti gentes, scilicet, per Apostolum Paulum, uerbo quidem multas alias,
litteris autem maxime Romanos.

*Increpare
quid.*

Uisus est autem hoc loco magis uerbo, Increpasti, q; alio quopiam, quo
simplex uerbi praedicatione significaretur, quia hoc ad rem conueniebat, ut ex-
primeret modum uniuersi negotij, quo conuertit inimicum, & uindicta cau-
sam Almuth. Increpare enim est arguere, reum facere, terrere. Quod maxi-
me fit, ubi conscientia cuiusq; uerbo dei conuenitur: Ibi incipit fuga, ibi po-
nitur praesumptio & fiducia sui, & prorsus elanguet, ac concidit omne robur
carnis, quod non fit, ubi simplex dictio non mouet: Multi enim audiunt,
sed insensati non mouentur. Ideo in increpatione, non modo uerbum, sed uir-
tus quoque uerbi, & energia commendatur, ubi & audiunt, & terrentur au-
ditis. Ut illi Actuum, ij. ad uocem Petri compuncti, dicebant: Quid faciemus
fratres &c.

*Spiritus aios
necit solus.*

Ac uide spiritum, non dolosum quidem, sed insuperabilem bellatorem,
uerbo pugnat, sed cui nemo resistat. Cur ita? Homines contra homines pu-
gnant armis & uiribus corporalibus, ubi neutri neutris fiduciam cordis aufer-
re possunt, ideoq; & neutri, neutris cedunt, atq; si etiam corpus, non tamen
animus morituri relinquunt: Nec ullus repertus est hominum, qui alterius
hominis animum uincere potuerit. At spiritus in sua pugna corpus, & uires
eius omittit, ad conscientiam apponit uocem solam, & mox ruit omne praes-
idium,

vidium, omnis fiducia, omnis uirtus. Quis nō hęc narret mirabilia: quis enim
 stet ad uocem hęc Pauli Ro. ij. Reuelatur ira dei de cœlo super omnem impie
 tatem hominum corū, qui ueritatem dei in mendacio detinent: Quis cōsistit
 quis confidit: quis audeat: cui diuina maiestas uerbo dei increpata sibi ipsi malo
 cōuertitur retro, cadit, perit, cuius consciētia uerbo dei increpata sibi ipsi malo
 testimonio dissentit: Victo autē hac arte animo hominis, & obtentis penetra
 libus regnis: Quid est reliquum in homine, quod uictum non est? Et adeo po
 tens est illa uictoria, ut etiam inter homines uideamus contingere, q̄ ferre neq̄
 iudicium, neq̄ increpationem, neq̄ famam, neq̄ periculum possit, quem con
 scientia uexet, uerumq̄ sit Prouerbum illud: Conscientia mille testes. Et illud
 Triaui: Consciūs ipse sibi de se putat omnia dici. Ideo recte sequitur.

*Mala consciē
 tia cuiusmodi
 malum.*

Experdidisti impium. Sic enim hebræus habet. Hac enim increpatione ta
 ctus, statim intelligit suam miseriam. Sic Paulus increpatus de cœlo, statim
 de impio Christi aduersario factus p̄missus discipulus, dixit: Domine quid
 me uis facere? Non sustinet hanc increpationem spiritus hominis, sed sicut
 fulgure perstrictus subito immutatur & uertit. Sic psal. xvij. Ab increpatione
 tua, ab inspiratione spiritus iræ tuæ. Nō est necesse iterum admonere figuram
 Synecdochen, impium pro impiis, cum sit tam frequens. Deinde iucundio
 rem locutionem etiam in nostra uernacula habet, ut uulgo dicitur: Deus adiit
 uat fortiorem, id est, fortiores. Quare ne tedio sim, deinceps non admonebo,
 satis habes q̄ semel admonuerim, esse eam fere unam omnium usitatissimam
 in sacris literis.

*Impios deus
 perdit.*

Impius hic רשע Rascha ille est quē psal. j. & v. satis exposuimus esse eum,
 qui fide inanis multa specie fulget, & nihil minus, q̄ impius esse apparet.
 Et hic est inimicus ille qui Almuth maxime persequitur zelo dei & iusticiæ,
 cuius conuersio & difficilior & mirabilior est, nec uerbo nudo possibilis, nisi
 increpationis incrementum accesserit.

Nomen eorum delesti. Ecce quod dixi, impios esse qui pulchro nomine ue
 huntur. Dicitur enim, psalmo. v. & viij. quomodo nomen in scripturis
 significet famam. Nomen habent quod uiuant (ut Apo. iij. dicitur) & sunt
 mortui. Quo nomine inflati securius persequuntur, & scedo nomine conspur
 cant Almuth aduersariam. Deletur ergo nomen eorum, quādo increpati uer
 bo spiritus, seu potius spiritus uerbi, positus, ueritatis, sapiētia, iustitiæ, fiducia,
 opinione & nomine, infirmantur, stulti & peccatores fiunt, gratiam Christi in
 humilitate & solatium communionis Almuth filij in tremore quærentes, ut
 iam nomen stulti, & peccatoris non erubescant.

*Impiorum no
 men deletur.*

In æternum & in seculum seculi. Hoc indicat, quod increpatione efficax est,
 ubi semel tetigerit cor, sic mutat hominem, ut in æternum non possit de suo
 nomine gloriari & uanus fieri, sed etiam si cadat aliquando, tamen opinio
 nem rectam de deo non amittit, semper sciens solius dei esse, & opus & no
 men bonum.

Inimici defecerunt framæ in finem, & ciuitates eorum destruxisti,
 perijt memoria eorum cum sonitu.

Totum hoc, uersus unus est hebræis. Hieronymus sic: Inimici complete
 sunt solitudines in finem, & ciuitates subuertisti, perijt memoria eorum cum

S iij ipsi.